

REMISSYTTRANDE

KN2024/01751

12 november 2024

Klimat- och näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se

cc: kn.e.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över promemorian Hållbarhetskriterier för vissa bränslen och en ny reduktionsplikt (SOU 2023:15).

Trädbränsle har en stor betydelse för landets energiförsörjning och som enligt klimat- och energipolitiken måste bli ännu mer betydelsefull i framtiden. Svenska Trädbränsleförningen är en branschförening för svenska producenter av trädbränsle till energiproduktion och som råvara till förädlade bränslen såsom briketter, pellets och pulver. Trädbränsleförningens medlemmar¹ är alltså bioenergis basindustri som producerar och levererar en stor del av det trädbränsle som säljs på den svenska kommersiella marknaden. Vi kommer i första hand lämna synpunkter på de delar i promemorian som berör våra medlemsföretags verksamheter.

Sammanfattning

EU har satt upp bindande klimatmål för att unionen ska bli fossilfri till 2055. Sverige behöver förhålla sig till dessa mål och ha en realistisk politik och relevanta styrmedel som gör att vi som land och svenska företag kan röra sig mot målet på ett konkurrensmässigt sätt.

Det svenska skogsbruket har en unik möjlighet att bidra till Sveriges måluppfyllnad genom att ersätta fossil energi och produkter med biobaserade alternativ. Den fossila insatsenergis andel, främst i form av drivmedel, är liten i förhållande till vad som levereras. Det fossila

¹ Medlemmar i Svenska Trädbränsleförningen är skogsbolag, skogsägarföreningar, Sveaskog, köpsågverk och andra biobränsleaktörer. Fullständig förteckning finns på vår hemsida, www.tradbransle.se.

drivmedlet kan dock på kort sikt ersättas av biodrivmedel och på längre sikt med elektrifiering, även om det är en utmaning för längre sträckor och ute på avverkningsplatser. Vi vill också påminna om vikten av en fungerande infrastruktur i form av järnvägar och vägar i gott skick i hela Sverige, speciellt i de glesbefolkade delarna eftersom det är där vi bedriver en stor del av vår verksamhet.

Det finns mycket goda förutsättningar och potential att utöka den inhemska produktionen av biobränslen och biodrivmedel om rätt förutsättningar ges. Biodrivmedel är en viktig förutsättning för att kunna ställa om för både för arbetsmaskiner i de areella näringarna och tunga transporter i glesbygd.

En låg reduktionsplikt får inte försämra förutsättningarna för det svenska skogsbrukets att leverera biobränslen och produkter till samhället. Transportsektorns utsläpp får inte leda till ytterligare krav på att öka LULUCF-sänkan. Det kommer vara tillräckligt utmanande att nå Sveriges LULUCF-mål även utan ökade krav på att buffra för andra sektorer. Det är därför positivt att regeringen föreslår den här höjningen och att el och biodrivmedel av icke-biologiskt ursprung inkluderas.

Implementering av Förnybartdirektivet

Implementeringen ska enligt vår åsikt fokusera på att uppfylla direktivets övergripande syfte till så låg administrativ kostnad som möjligt utan att begränsa tillgången på skogsbränslen. Sverige bör inte gå längre än jämförbara länder i sin implementering. En väl avvägd implementeringsprocess är centralt för Sveriges klimatomställning. Det gäller särskilt de uppdaterade hållbarhetskriterierna för biobränslen från skogen.

Nya markkriterier

Trädbränsleförbundet menar att det är viktigt att Sverige arbetar för att hålla råvarubasen till biodrivmedel och biobränslen så stor och bred som möjligt. Ramarna för hållbarhetskriterierna och regelverken måste vara utformade så att de kan anpassas efter olika länders förutsättningar och på så sätt bibehålla biologisk mångfald i symbios med en hållbar produktion av biomassa.

Det finns idag en stor efterfrågan på mer biobränsle från skogen. Energikrisen i Europa visade hur sårbara energisystem är om länder förlitar sig på import av bränslen. Sveriges energiförsörjning var, och är inte beroende av rysk fossil gas vilket är en stor fördel för oss som land. I och med importstoppet gällande skogsbiomassa från Ryssland och Belarus, tillsammans med en stor efterfrågan på alternativ till gas och kol, steg efterfrågan på svenska biobränslen från skogen. Priserna har ökat kraftigt och det finns en önskan från energianvändarna att öka tillgången på svenska biobränslen. Under dessa förutsättningar är det mycket viktigt att markkriterier och andra regelverk inte leder till att mindre mängd bränsle tas ut från skogen. Idag produceras cirka 8-9 TWh primära biobränslen från skogen men enligt SLU, Skogsstyrelsen och Skogforsk finns goda förutsättningar att öka det uttaget betydligt utan att orsaka negativ påverkan på miljön.

Vi delar Skogsstyrelsen slutsats att Sverige kan bedömas som ett A-land. Således kan hållbarhetskraven på skogsbränslen införas på en förenklad nivå. Ett centralt begrepp i införandet är definitionen av old growth forests. Det är enligt vår mening viktigt att Sverige som land inför bara **en** definition av old growth forest. Det förslag som Skogsstyrelsen presenterat är ett bra förslag men behöver utvecklas ytterligare för att inte inkludera vanliga produktionsskogar med förstärkt miljöhänsyn eller där ägaren dragit ut på skötselåtgärderna över tid. Det måste vara myndigheternas uppgift att fastställa var dessa skogar finns.

Vi stödjer förslaget att intyg om råvarans ursprung är en del av kontrollsystemet. Vi har goda erfarenheter av nuvarande system med frivilliga hållbarhetsbesked och ser gärna att kommande kontrollsystem utvecklas tillsammans med branschen.

Övrigt

I Förnybartdirektivet finns hänvisningar till den så kallade kaskadprincipen. Principens idé är att råvaran ska användas på ett så optimalt sätt som möjligt. Den tanken är självklart god men det finns en uppenbar risk att styrande organ lagstiftar om regler som styr marknaden på oväntade och oönskade sätt. Sverige har tidigare haft just en sådan lag, den så kallade Träfiberlagen. Den innebar att värmeverk var tvungna att ha tillstånd från Regeringen om de ville använda biobränsle över en viss volym. Lagen påverkade marknaden negativt eftersom det skapades inlåsnings effekter. Lagen avskaffades 1991. Vi vill uppmana regeringen att införa de nuvarande kraven på kaskadanvändning på ett så pragmatiskt sätt som möjligt för att undvika negativa effekter för både produktion av biomassa och för att säkerställa att energisystemet har tillgång till nödvändiga bränslen.

För Svenska Trädbränsleförbundet

Bertil Leijding

Ordförande

Sofia Backéus

Näringspolitisk expert